

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29 - 35 - 69, 628 - 37 - 04

21 - 07 - 57, 628 - 90 - 17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR.PT.24

00 - 503 W A R S Z A W A

TELEFAX: 29 - 40 - 89

BS/96/84/94

NIEUCZCIWOŚĆ I PRZEKUPSTWO W INSTYTUCJACH WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

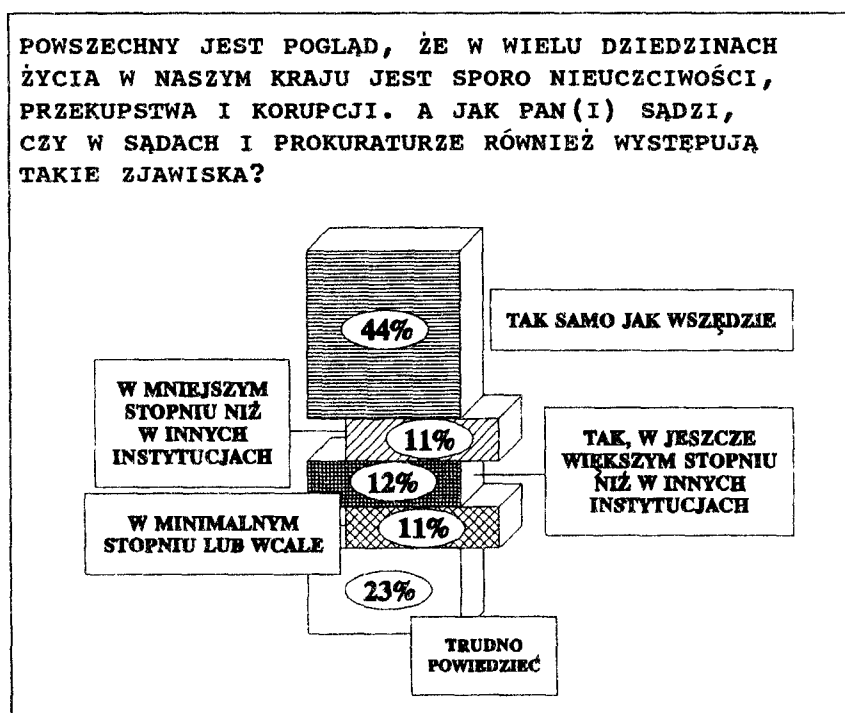
Komunikat z badań

WARSZAWA, CZERWIEC '94

UWAGA: Przedruk materiałów CBOS w całości lub w części oraz wykorzystanie danych empirycznych jest dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

NIEUCZCIWOŚĆ I PRZEKUPSTWO W INSTYTUCJACH WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

- ◆ Co siódmy Polak twierdzi, że on sam lub ktoś z jego najbliższego otoczenia zetknął się z przypadkiem korupcji.
- ◆ Dominuje pogląd, że w instytucjach wymiaru sprawiedliwości zjawiska nieuczciwości i korupcji występują tak samo często jak gdzie indziej.

- ◆ Spośród badanych, którzy dostrzegają występowanie nieuczciwości w instytucjach polskiego wymiaru sprawiedliwości, co piąta osoba powołuje się na doświadczenie własne lub bliskich.

Zjawiska łapownictwa, przekupstwa, korupcji nie są w naszym kraju czymś rzadkim lub nowym. Na jesieni ubiegłego roku¹ blisko połowa (46%) badanych przez CBOS wyrażała pogląd, że łapownictwo w Polsce jest coraz powszechniejsze. W ostatnim okresie środki masowego przekazu donoszą o licznych przypadkach tego rodzaju przestępstw. Zdarzają się też informacje o tym, iż nieuczciwość, przekupstwo nie omijają instytucji i organów powołanych do ścigania takiej działalności. Równocześnie pojawiają się głosy, iż zjawiska korupcji, zwłaszcza w organach ścigania i wymiarze sprawiedliwości, są przez środki przekazu wyolbrzymiane.

Spoleczne postrzeganie zjawiska korupcji

W kwietniowym sondażu CBOS² pytano respondentów m.in. o te właśnie kwestie. Wyniki wskazują, iż niemal co siódmy badany lub ktoś z jego bliskiego otoczenia zetknął się z przypadkiem przekupstwa czy korupcji w jakiegokolwiek dziedzinie. Byli to najczęściej prywatni przedsiębiorcy (61% badanych z tej grupy), najrzadziej zaś - robotnicy niewykwalifikowani i rolnicy³. Zdecydowanie częściej od innych takie doświadczenia miały również osoby z wyższym wykształceniem oraz znajdujące się w najwyższym przedziale dochodów. Co trzeci respondent z tych grup zetknął się z przekupstwem.

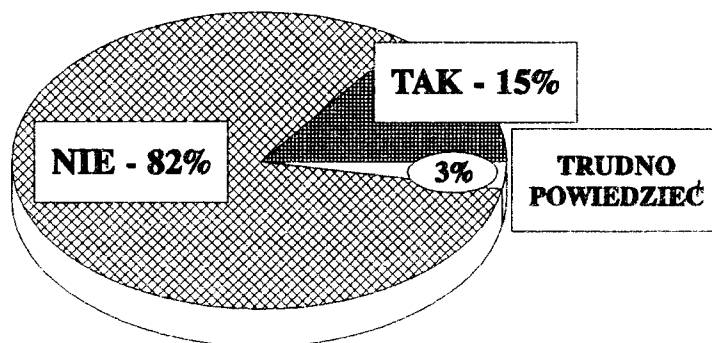
¹ Sondaż "Aktualne problemy i wydarzenia (40)", 20-25 października '93, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców kraju (N=1192).

² Sondaż "Aktualne problemy i wydarzenia" (48) zrealizowany w dniach 14-18 kwietnia '94 na 1207-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców kraju.

³ Zob. tabele aneksowe.

CBOS

RYS. 1. CZY PAN(I) LUB KTOŚ Z PANA(I) BLISKIEGO OTOCZENIA SPOTKAŁ SIĘ KIEDYŚ OSOBIŚCIE Z PRZYPADKIEM PRZEKUPSTWA, KORUPCJI?

Niezależnie od osobistych doświadczeń w tym zakresie, badani poproszeni byli - w pytaniu otwartym - o wymienienie najbardziej, w ich przekonaniu, skorumpowanych dziedzin życia.

CBOS

Jak Pan(i) sądzi, w jakich dziedzinach życia w naszym kraju jest obecnie najwięcej przekupstwa?

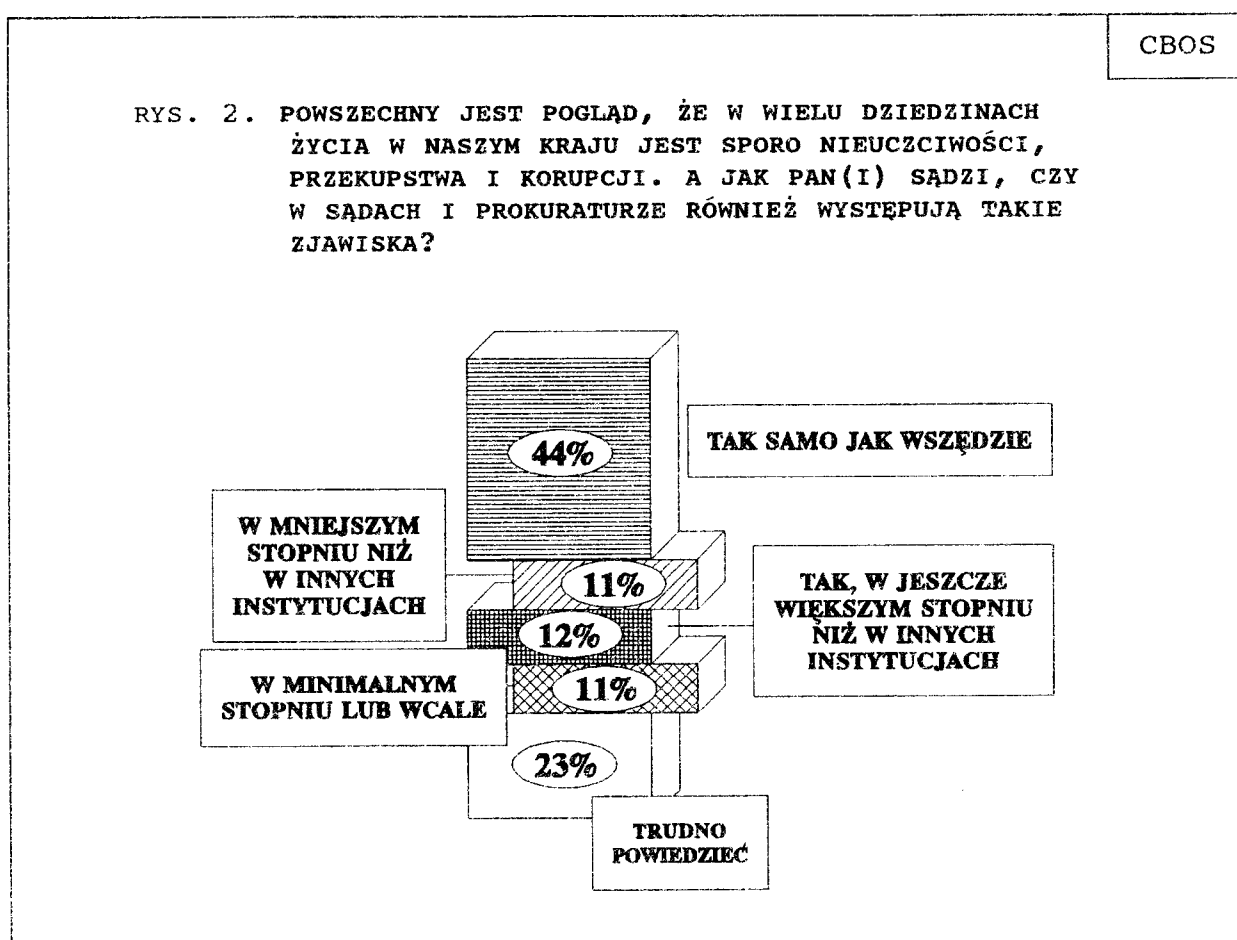
▶ Wszędzie - "w większości dziedzin", "łatwiej wymienić, gdzie nie ma"	8%
▶ gospodarka, biznes (także handel i usługi, prywatyzacja)	23%
▶ administracja i urzędy (ogólnie, a także wskazania na przetargi, udzielanie koncesji, zezwoleń)	18%
▶ służba zdrowia	18%
▶ wymiar sprawiedliwości	17%
- w tym: sądy	14%
- prokuratura	2%
- ogólnie "wymiar sprawiedliwości"	2%*
▶ policja	17%
▶ banki	15%
▶ urzędy celne	7%
▶ odpowiedzi "na górze", "we władzy" itp.	5%
▶ rząd, ministerstwa	3%
▶ administracja lokalna	3%
▶ politycy	2%
▶ szkolnictwo wszystkich szczebli	2%
Trudno powiedzieć	20%

Odsetki nie sumują się do 100, gdyż niektórzy respondenci wskazywali więcej niż jedną dziedzinę.

* Suma łączna wynosi o 1 punkt procentowy więcej, gdyż niektórzy badani wymieniali równocześnie sądy i prokuraturę.

Jeśli pominiemy gospodarke i banki, a weźmiemy pod uwagę tylko instytucje publiczne, możemy stwierdzić, że wymiar sprawiedliwości postrzegany jest przez badanych jako jedna z czterech najbardziej skorumpowanych dziedzin życia w kraju.

Opinie o nieuczciwości w sądach i prokuraturze badaliśmy także w innym aspekcie - prosząc respondentów o dokonanie porównawczej oceny tych instytucji na tle innych.

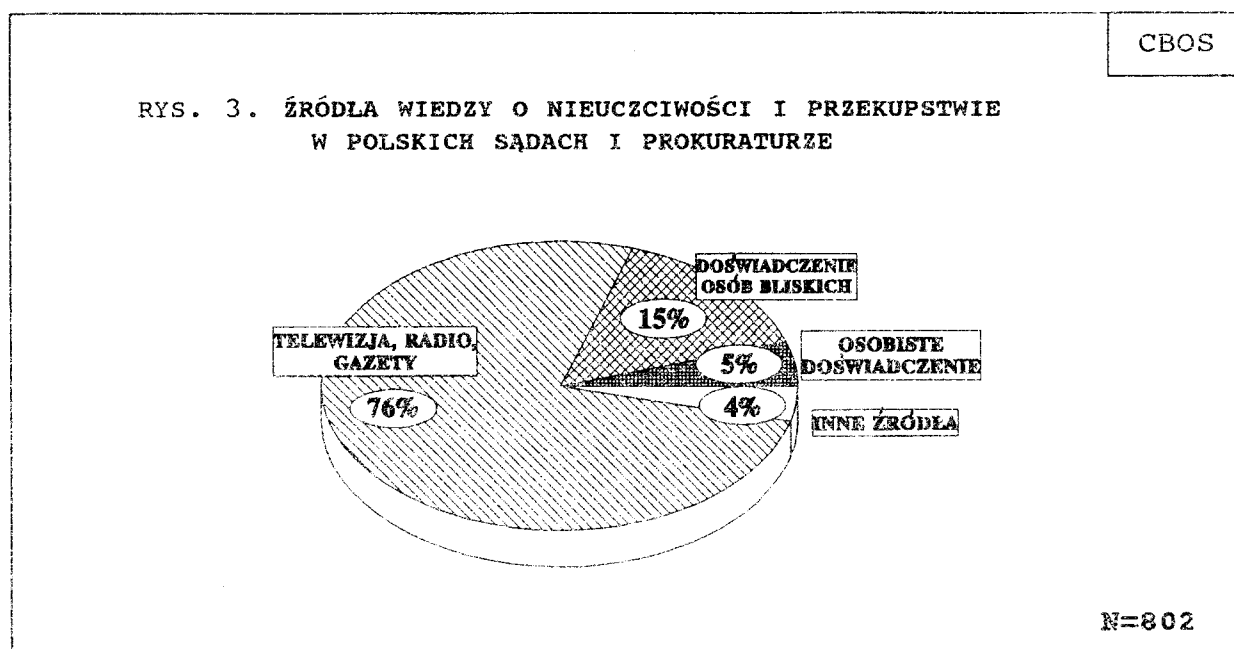

Zdecydowanie dominuje pogląd, że zjawiska te występują w sądach i prokuraturze tak samo jak wszędzie. Zważywszy, że chodzi tu o instytucje powołane do zwalczania tych zjawisk, pogląd taki w istocie świadczy o negatywnym postrzeganiu przez badanych instytucji wymiaru sprawiedliwości.

Poglądy w tej sprawie nie wykazują większych różnic w zależności od kategorii społeczno-demograficznej badanego. Inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla i prywatni przedsiębiorcy nieco rzadziej niż pozostali przychylają się do poglądu skrajnego - że zjawiska te występują w sądach i prokuraturze w większym stopniu niż w innych instytucjach. Prywatni przedsiębiorcy natomiast zdecydowanie częściej od pozostałych uważają, że nieuczciwość w sądach i prokuraturze występuje rzadziej niż gdzie indziej, a nawet wcale.

Źródła informacji

Osoby, według których nieuczciwość w mniejszym lub większym stopniu występuje również w instytucjach wymiaru sprawiedliwości, zapytano następnie, na jakiej podstawie formułują swoje negatywne oceny. Znaczna większość badanych jako źródło wiedzy o przekupstwie w polskich sądach i prokuraturze wskazała telewizję, radio i prasę.

Co piąta osoba osoba dostrzegająca występowanie nieuczciwości w instytucjach polskiego wymiaru sprawiedliwości powołuje się na doświadczenie - własne lub osób bliskich. W przeliczeniu na liczby bezwzględne odpowiada to ponad trzem milionom ludzi. W tej liczbie około 800 tysięcy to tacy, którzy zetknęli się z tymi zjawiskami osobiście. Ilustruje to w jakiś sposób rozmiary zjawiska.

Respondentów, którzy mają osobiste doświadczenia w tym zakresie, można spotkać niemal we wszystkich kategoriach społeczno-demograficznych (oprócz uczniów i studentów). Stosunkowo więcej jest ich wśród osób z wyższym wykształceniem, wśród kadry kierowniczej i inteligencji oraz prywatnych przedsiębiorców.

Jednostkowe doświadczenia negatywne - osobiste lub osób bliskich - wzmacniają negatywną opinię o skorumpowaniu całego wymiaru sprawiedliwości. Wśród tych, którzy nie mają doświadczeń osobistych, lecz swoją wiedzę czerpią tylko ze środków masowego przekazu, opinia, że zjawiska te występują tam w mniejszym stopniu niż gdzie indziej, jest dwukrotnie częstsza niż wśród tych, którzy powołują się na własne doświadczenie.

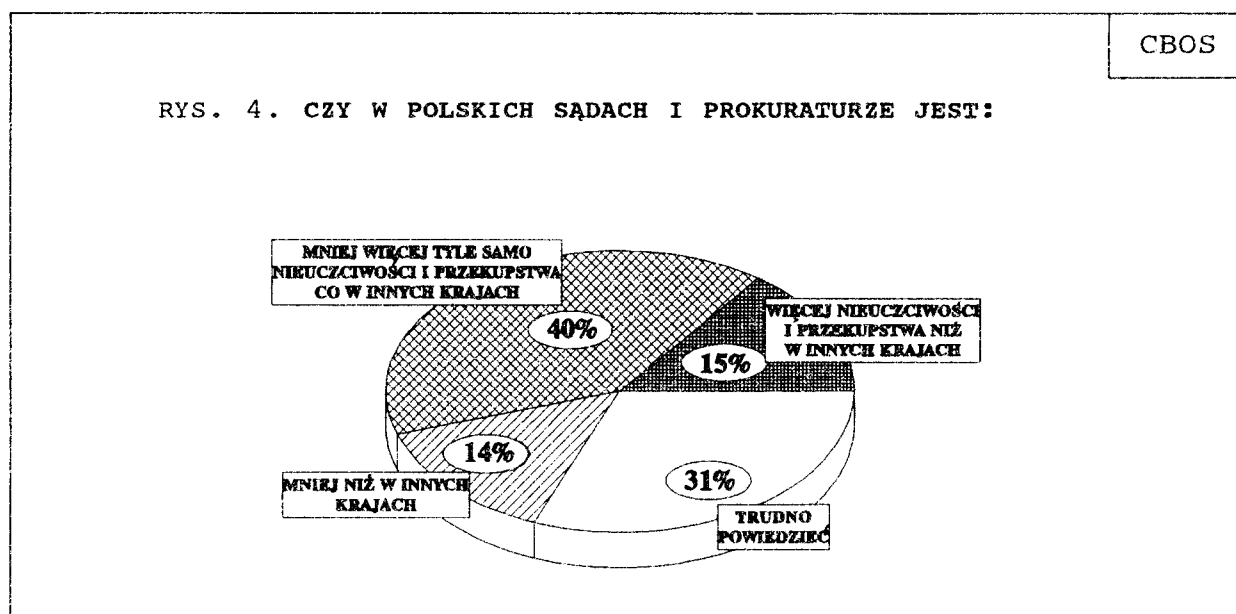
Tabela 1

w procentach

Źródła informacji	Nieuczciwość w wymiarze sprawiedliwości w porównaniu w innych instytucjach występuje:		
	w większym stopniu	w takim samym	w mniejszym stopniu
Osobiste doświadczenie	22	70	8
Doświadczenie bliskich	25	63	12
TV, radio, prasa	15	67	18
Inne	32	59	9

Opinia o polskim wymiarze sprawiedliwości na tle innych krajów

Interesujące może być także postrzeganie rozmiarów występowania w Polsce zjawiska, o którym mowa, na tle wyobrażenia o sytuacji w innych krajach. Postawienie takiego pytania wydaje się zasadne, gdyż zdecydowana większość badanych swoje informacje o sytuacji w polskim wymiarze sprawiedliwości czerpie także nie bezpośrednio, lecz ze środków masowego przekazu.

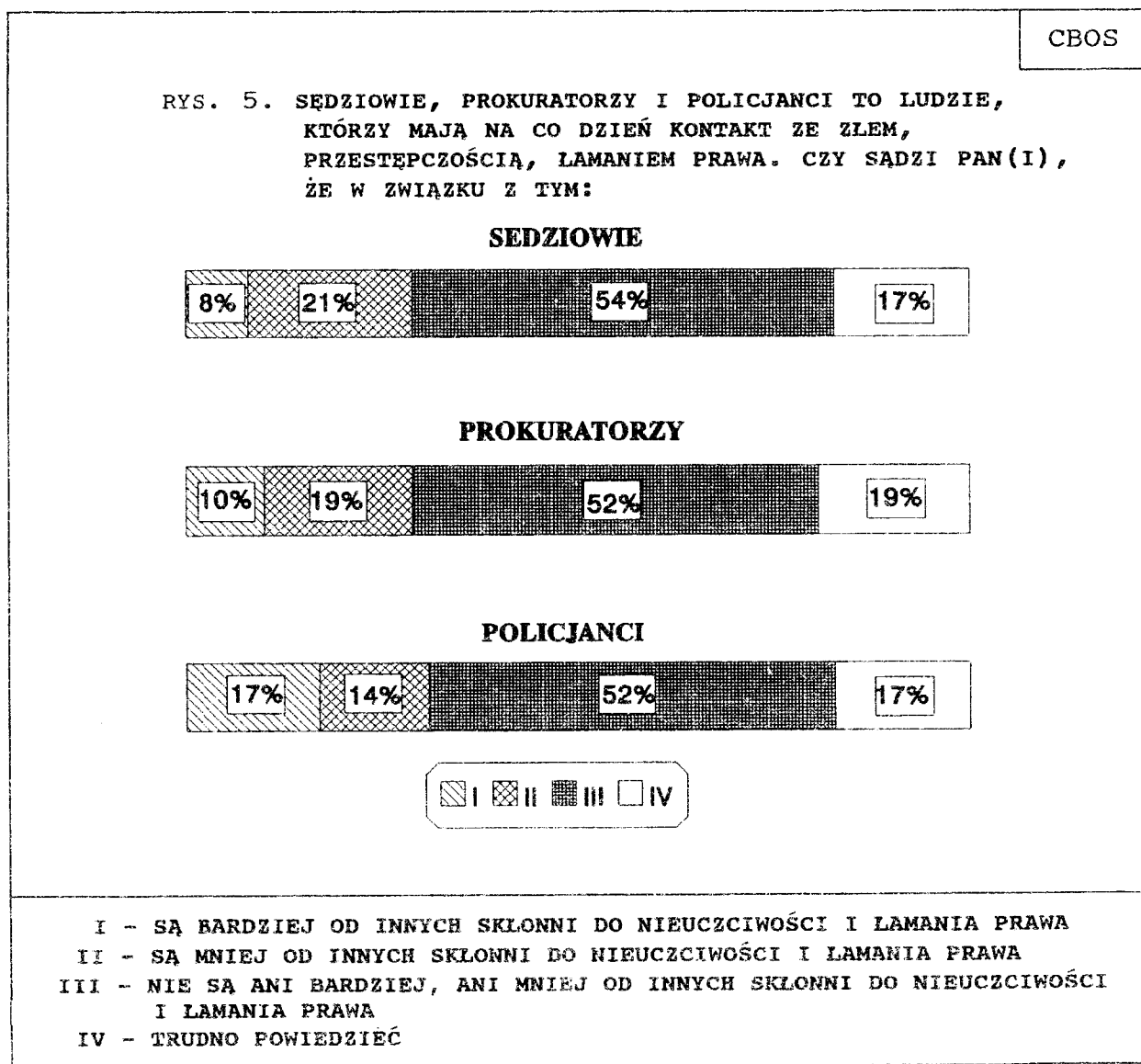

Uderzająca jest tutaj duża symetria odpowiedzi skrajnych. Podobne zjawisko zaobserwowaliśmy przy odpowiedziach na pytanie o porównanie wymiaru sprawiedliwości z innymi instytucjami w Polsce. W obydwu przypadkach dominuje przekonanie, że polski wymiar sprawiedliwości pod względem skali występowania w nim korupcji nie wyróżnia się ani na plus, ani na minus.

Jedynie prywatni przedsiębiorcy odróżniają się od reszty badanych lepszym wizerunkiem naszego wymiaru sprawiedliwości. Co czwarty z nich jest zdania, że w porównaniu z innymi krajami korupcja w Polsce w tej dziedzinie jest zjawiskiem rzadszym.

Opinie o uczciwości sędziów, prokuratorów i policjantów

Z racji swojego zawodu sędziowie, prokuratorzy i policjanci na co dzień stykają się z nieuczciwością, łamaniem prawa. Od nich samych oczekuje się natomiast szczególnej uczciwości i skrupulatnego przestrzegania prawa. Jak pod tym względem postrzegają ich badani?

Policjanci postrzegani są jako nieco mniej odporni na nieuczciwe postępowanie niż sędziowie i prokuratorzy. Różnice nie są jednak duże i we wszystkich trzech przypadkach dominuje pogląd, że pracownicy wymiaru sprawiedliwości i aparatu ścigania nie są ani mniej, ani bardziej od innych ludzi skłonni do nieuczciwości i łamania prawa. Ze względu na zadania związane z wykonywaniem tych zawodów trudno taki wynik uznać za pozytywny.

★

★ ★

Spółeczny wizerunek uczciwości polskiego wymiaru sprawiedliwości w świetle omawianego sondażu kształtuje się niekorzystnie. Sądownictwo wymieniane jest przez badanych jako jedna z kilku najbardziej skorumpowanych dziedzin życia w kraju. Sędziowie i prokuratorzy nie są postrzegani jako ludzie mniej od innych podatni na korupcję, co wydaje się sprzeczne z wymaganiami wobec tego zawodu. Trzeba jednak dodać, że pod tym względem sytuacja w polskim wymiarze sprawiedliwości nie jest przez badanych traktowana jako szczególnie zła w porównaniu z innymi krajami.

Informacje na ten temat są czerpane przede wszystkim ze środków przekazu, niemniej ponad dziesięć procent badanych twierdzi, że przypadki nieuczciwości w wymiarze sprawiedliwości są im znane bezpośrednio - z doświadczenia własnego lub osób bliskich. Znajomość takich przypadków wzmacnia negatywną opinię o skorumpowaniu całego wymiaru sprawiedliwości. Osoby, które wiadomości na ten temat czerpią wyłącznie ze środków masowego przekazu, mają większą skłonność do opinii, że nieuczciwość w wymiarze sprawiedliwości występuje rzadziej niż w innych dziedzinach życia.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. plockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy Pan(i) lub ktoś z Pana(i) bliskiego otoczenia spotkał się kiedyś osobiście z przypadkiem przepięstwa, korupcji?
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	82	3	1204
Płeć				
Mężczyźni	19	79	2	561
Kobiety	11	86	3	643
Wiek				
do 24 lat	19	74	7	158
25-34	22	76	1	199
35-44	18	81	1	283
45-54	11	87	2	192
55-64	11	87	2	195
65 lat i więcej	6	91	3	167
Miejsce zamieszkania				
Wies	13	85	2	467
Miasto do 20 tys.	12	87	1	130
od 21 do 100 tys.	14	82	4	234
101-500 tys.	18	80	1	243
501 tys. i więcej mieszk.	19	77	4	130
Region				
Północny	17	81	2	155
Zachodni	10	90	0	117
Środkowo-zachodni	17	81	2	176
Środkowy	19	77	4	195
Wschodni	14	83	3	167
Południowo-wschodni	14	84	2	183
Południowo-zachodni	13	84	3	212
Wykształcenie				
Podstawowe	7	90	2	459
Zasadnicze zawodowe	17	82	2	318
Średnie	19	78	3	335
Wyższe	34	65	1	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	22	78	0	70
Prac.umysł.niż.szczebla	19	78	3	95
Pracownicy fiz.-umysł.	15	81	4	70
Robotnicy wykwalifikowani	17	82	1	136
Robotnicy niewykwalifik.	9	88	3	68
Rolnicy	11	86	3	100
Prywatni przedsiębiorcy	61	35	4	35
Bierni zawodowo				
Rencisci i emeryci	9	89	2	400
Uczniowie i studenci	7	84	9	50
Bezrobotni	27	73	1	97
Gospodynie domowe i inni	14	84	2	80
Dochody na jedna osobę				
Poniżej 750 tys.zł	11	85	3	172
750 tys. - 1249 tys.	13	85	1	274
1250 tys. - 1749 tys.	15	83	2	267
1750 tys. - 2249 tys.	12	86	3	199
2250 tys. i powyżej	21	76	3	267
Ocena własnych war. mater.				
Złe	14	83	2	532
Średnie	14	84	2	541
Dobre	23	72	5	130
Zainteresowanie polityką				
Duże	29	71	0	108
Średnie	18	81	1	497
Małe lub żadne	10	86	4	599
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	7	91	2	77
Raz w tygodniu	13	85	3	694
Kilka razy w roku	15	82	2	308
W ogóle nie uczestniczy	32	67	1	124
Poglądy polityczne				
Lewica	18	81	1	266
Centrum	15	83	2	362
Prawica	18	80	1	253
Trudno powiedzieć	11	85	5	317

Tabela 2. Czy w sądach i prokuraturze również występuje nieuczciwość, przekupstwo, korupcja?
1 - tak, w jeszcze większym stopniu niż w innych instytucjach; 2 - tak samo jak wszędzie; 3 - w mniejszym stopniu niż w innych instytucjach; 4 - w minimalnym stopniu lub wcale

					(%)	
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	44	11	11	23	1206
Płeć						
Mężczyźni	12	45	12	12	19	562
Kobiety	11	43	10	9	26	644
Wiek						
do 24 lat	8	46	14	14	19	158
25-34	13	55	11	7	14	199
35-44	12	51	10	9	19	285
45-54	13	46	10	9	23	192
55-64	10	37	14	13	25	195
65 lat i więcej	13	25	8	13	41	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	15	42	9	10	24	468
Miasto do 20 tys.	14	40	12	6	28	132
od 21 do 100 tys.	5	48	10	14	23	234
101-500 tys.	11	44	13	11	22	243
501 tys. i więcej mieszk.	10	49	13	11	17	130
Region						
Północny	11	44	13	17	16	155
Zachodni	9	42	10	11	28	119
Środkowozachodni	11	43	9	13	24	176
Środkowy	7	48	14	9	22	196
Wschodni	15	38	8	13	26	167
Południowo-wschodni	17	44	10	7	23	183
Południowo-zachodni	10	48	12	7	22	212
Wykształcenie						
Podstawowe	14	36	6	11	32	460
Zasadnicze zawodowe	12	46	11	10	21	318
Średnie	9	51	15	10	15	336
Wyższe	8	52	17	13	10	92
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	7	57	15	7	14	70
Prac. umysł. niż. szczebla	9	55	13	11	13	97
Pracownicy fiz.- umysł.	16	46	11	8	19	70
Robotnicy wykwalifikowani	15	55	5	12	13	136
Robotnicy niewykwalifik.	14	50	17	3	15	68
Rolnicy	14	45	7	6	28	100
Prywatni przedsiębiorcy	10	45	28	10	8	35
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	11	34	10	13	33	401
Uczniowie i studenci	4	42	12	27	17	50
Bezrobotni	10	44	12	10	23	97
Gospodynie domowe i inni	16	44	8	6	26	80
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 750 tys. zł	14	46	4	11	25	172
750 tys. - 1249 tys.	16	42	9	8	25	274
1250 tys. - 1749 tys.	12	43	11	9	25	268
1750 tys. - 2249 tys.	10	43	13	14	20	200
2250 tys. i powyżej	8	44	15	13	20	267
Ocena własnych war. mater.						
Złe	14	47	9	8	22	532
Średnie	9	40	12	13	25	542
Dobre	14	47	13	12	14	130
Zainteresowanie polityką						
Duże	14	39	15	15	18	108
Średnie	12	51	12	9	16	499
Małe lub żadne	11	39	9	11	29	600
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	15	30	5	15	36	77
Raz w tygodniu	10	46	9	11	24	696
Kilka razy w roku	13	44	14	10	19	309
W ogóle nie uczestniczy	14	42	19	9	16	124
Poglądy polityczne						
Lewica	15	45	11	13	17	267
Centrum	13	45	14	14	15	363
Prawica	11	44	15	10	20	253
Trudno powiedzieć	8	42	5	6	39	317

Tabela 3. Źródła wiedzy o nieuczciwości i przekupstwie w polskich sądach i prokuraturze:
1 - osobiste doświadczenie; 2 - doświadczenie osób bliskich; 3 - telewizja,
radio, gazety; 4 - inne

	(%)				Liczba osób
	1	2	3	4	
Ogółem	5	15	76	4	800
Płeć					
Mężczyźni	5	12	79	4	385
Kobiety	5	18	73	4	415
Wiek					
do 24 lat	2	22	73	4	107
25-34	6	17	73	4	158
35-44	6	13	75	7	204
45-54	7	14	75	3	131
55-64	4	11	82	2	120
65 lat i więcej	2	14	82	3	77
Miejsce zamieszkania					
Wieś	3	15	78	4	309
Miasto do 20 tys.	6	17	73	5	87
od 21 do 100 tys.	6	14	77	3	146
101-500 tys.	5	15	74	6	164
501 tys. i więcej mieszk.	9	16	73	2	94
Region					
Północny	8	7	84	1	104
Zachodni	3	22	64	11	72
Środkowo-zachodni	4	14	78	4	111
Środkowy	7	14	78	1	132
Wschodni	0	21	75	3	102
Południowo-wschodni	7	18	70	4	129
Południowo-zachodni	4	12	78	5	149
Wysztalcenie					
Podstawowe	2	15	81	3	260
Zasadnicze zawodowe	6	16	72	6	218
Średnie	5	16	75	4	252
Wyższe	14	9	74	3	71
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	12	7	78	3	55
Prac.umysł.niż.szczebła	4	14	75	6	74
Pracownicy fiz.- umysł.	6	26	63	6	51
Robotnicy wykwalifikowani	7	15	74	4	102
Robotnicy niewykwalifik.	0	20	74	5	55
Rolnicy	3	10	84	4	66
Prywatni przedsiębiorcy	10	11	74	5	29
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	4	12	81	3	219
Uczniowie i studenci	0	9	88	3	29
Bezrobotni	5	23	67	5	64
Gospodynie domowe i inni	3	22	71	4	55
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 750 tys.zł	4	12	84	1	110
750 tys. - 1249 tys.	6	21	70	3	182
1250 tys. - 1749 tys.	3	16	75	6	177
1750 tys. - 2249 tys.	3	13	78	6	132
2250 tys. i powyżej	7	13	76	4	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	5	16	76	3	368
Średnie	5	15	76	5	335
Dobre	6	11	76	7	96
Zainteresowanie polityką					
Duże	17	12	65	6	72
Średnie	4	14	78	4	371
Małe lub żadne	3	17	76	4	357
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	6	18	73	3	38
Raz w tygodniu	5	14	76	5	449
Kilka razy w roku	3	14	80	2	219
W ogóle nie uczestniczy	7	22	67	4	92
Poglądy polityczne					
Lewica	7	12	77	5	189
Centrum	5	16	75	4	258
Prawica	5	15	75	2	177
Trudno powiedzieć	3	17	74	6	173

Tabela 4. Czy w polskich sądach i prokuraturze jest:
1 - więcej nieuczciwości i przekupstwa niż w innych krajach; 2 - mniej więcej tyle samo, co w innych krajach; 3 - mniej nieuczciwości i przekupstwa niż w innych krajach

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	40	14	31	1202
Płeć					
Mężczyźni	16	43	16	25	561
Kobiety	14	37	12	37	640
Wiek					
do 24 lat	12	45	21	23	158
25-34	15	48	15	22	199
35-44	17	38	14	30	285
45-54	16	44	9	31	192
55-64	15	36	14	35	193
65 lat i więcej	15	26	10	49	165
Miejsce zamieszkania					
Wies	17	36	13	34	466
Miasto do 20 tys.	14	39	12	35	129
od 21 do 100 tys.	13	42	13	31	233
101-500 tys.	16	40	15	29	243
501 tys. i więcej mieszk.	9	50	19	22	130
Region					
Północny	17	41	15	27	155
Zachodni	16	43	12	30	117
Środkowozachodni	11	46	12	32	176
Środkowy	12	39	15	34	194
Wschodni	14	35	12	39	167
Południowo-wschodni	22	33	14	31	183
Południowo-zachodni	14	42	16	28	211
Wykształcenie					
Podstawowe	16	31	12	41	456
Zasadnicze zawodowe	17	45	14	24	318
Średnie	13	42	16	28	336
Wyższe	10	54	15	21	92
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	7	56	17	20	70
Prac. umysł. niż. szczebla	14	44	17	25	97
Pracownicy fiz.- umysł.	10	45	19	26	70
Robotnicy wykwalifikowani	20	45	14	21	136
Robotnicy niewykwalifik.	11	46	13	29	68
Rolnicy	16	33	11	40	100
Prywatni przedsiębiorcy	12	35	25	29	35
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	15	33	12	40	396
Uczniowie i studenci	14	48	19	19	50
Bezrobotni	17	42	14	26	97
Gospodynie domowe i inni	20	34	7	38	80
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 750 tys. zł	18	38	14	30	172
750 tys. - 1249 tys.	15	39	12	34	274
1250 tys. - 1749 tys.	16	37	13	35	267
1750 tys. - 2249 tys.	16	39	15	30	197
2250 tys. i powyżej	12	46	17	26	266
Ocena własnych war. mater.					
Złe	17	40	13	30	532
Średnie	13	38	14	36	538
Dobre	17	47	18	18	130
Zainteresowanie polityką					
Duże	17	44	14	25	108
Średnie	16	45	17	22	498
Małe lub żadne	13	35	11	40	596
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	8	24	20	48	75
Raz w tygodniu	15	39	13	33	694
Kilka razy w roku	15	44	13	28	308
W ogóle nie uczestniczy	19	43	17	22	124
Poglądy polityczne					
Lewica	19	44	14	24	267
Centrum	16	44	16	24	363
Prawica	15	39	17	28	251
Trudno powiedzieć	10	32	9	49	316